

הדרשה איסור חמור לקבוע סעודה ולכן במקום שיש דרשה של הרב או סדר קבוע לכלל הציבור כגון "אבות ובנים" יש לזהר שלא לקבוע סעודה באותה שעה¹¹⁵.

ג. מי שבכל השבוע עוסק במלאכתו, בשבת חייב לקבוע עיקר זמנו לתורה ולא יבטל זמנו באכילה ושינה וקריאת עלונים אפי' המותרים, ואף ת"ח לא ירבה יותר מדאי בשינה רק ירבה מעט בתענוג והשאר ירבה בעסק התורה¹¹⁶. ואע"פ שאמרו שינה בשבת תענוג לא יאריך בה אלא כתענוג שניתן רק מעט¹¹⁷. וכתבו בספרים הק' שיהיה רוב היום בתורה ושלישית היום באכילה ושינה¹¹⁸.

ותורותיו, וכדי להמשיך לב השומעים באגדה המביאה ליר"ש ולתשובה ע"ש. וכ"כ בש"ע ר"צ ס"ב "אחר סעודת שחרית קובעין מדרש כנ"ל ואסור לקבוע סעודה בזמן המדרש". וברמ"א שם דביתור מוטל על "פועלים ובעה"ב שאין עוסקים בתורה"ק במשך השבוע שיעסקו בשבת יותר בתורה" ע"ש.

115. גיטין לח: איסור חמור של קביעות סעודה בעידן בי מדרשא וכמה משפחות נעקרו מחמת כן, ובשבת קטז. דגזרו שלא לקרות כתובים בזמן שהחכמים דורשים, ובספר הרוקח הזהיר טובא ע"ז שלא לקבוע סעודה ג' אלא קודם הדרשה או לאחריה, וכ"ה בטוש"ע ר"צ ס"ב, ובמ"ב שם דאכילה בלא קביעות סעודה הרגילה בימות החול מותרת ע"ש. וברמב"ם פכ"ג הי"ט הביא איסור זה דקריאת כתובים בזמן בית המדרש וביאר הטעם "שלא יהיה כל א' יושב בביתו וימנע מבית המדרש", ובמ"מ שם "שזהו במקומות שנוהגין שהחכם היה דורש לכל הציבור ויש בזה חיזוק הדת ושמירת גדריה" ע"ש. ונראה דאף בזמן שיש סדר קבוע לכל הציבור, ובפרט בזמנינו שנתפשט סדר "אבות ובנים" ראוי להקפיד ע"ז שלא לקבוע אז סעודה, דזה נקרא "עידן בי מדרשא" הקבוע לציבור.

116. רמ"א ר"צ ס"ב, ונתבאר הע' 114.

117. סערת אליהו בשם רבינו הגר"א ז"ל.

118. אליהו רבא סי' ר"צ סק"ב בשם השל"ה, וכ"כ במחזיק ברכה סק"ד בשם ספר הבתים דכ' איפכא דת"ח מזהירים יותר מבעה"ב על ת"ת בשבת [עי' במאירי קח: שנחלק בזה עם רבותיו] והגר"ח פלאגי' בספרו "כף החיים" סי' ר"ד ס"ז כ' שרוב היום בתורה ושליש לאכילה ושתייה, ועי' בספר המספיק

נד. חידו"ת בשבת - מצוה גדולה לחדש חידושי תורה בשבת, ובזוה"ק הפליגו מאד במעלת המחדש חידושי תורה אמיתיים בשבת, וחידושים אלו הם בין בפרשת השבוע ובין בגמרא ובין בהלכה¹¹⁹.

נה. מאה ברכות - חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום, וראה במקורות אם חיובו מן התורה או מדרבנן¹²⁰,

לרבי אברהם בן הרמב"ם דברים נוראים אודות יחוד היום לעסק התורה בשבת, ויסודו באבן עזרא פר' יתרו עה"פ זכור את יום השבת, וברמב"ן וברבינו בחיי שם, שע"ז נא' מדוע את הולכת אליו היום לא חודש ולא שבת שבשבת היה להם זמן קבוע לילך ולשמוע דבר ד' זו הלכה מפי החכם יעו"ש.

119. זוה"ק פר' שלח דף קע"ג ע"ש דברים נוראים בזה, והובא לשונו בכה"ח סי' רצ"א או' י'. וכ' החיד"א במחזיק ברכה דמי שאינו יודע לחדש ילמד דברים שלא למד עד הנה.

120. מנחות מג: "תניא ר"מ אומר חייב אדם לברך ק' ברכות בכל יום שנא' ועתה ישראל מה ד' אלוך שואל מעמך כי אם ליראה". וכע"ז ביר' סוף ברכות ע"ש. ופירש"י ותו' "אל תיקרי מה אלא מאה", כלומר מאה הקב"ה שואל מעמך, שחייב בק' ברכות, וכ"כ בערוך ערך מאה. וכ"ה בסדר רב עמרם גאון בתפילתו "אל תיקרי מה אלא מאה" וכ"כ בסידור רש"י ובמחז"ן, וכע"ז בתנחומא ס"פ קרח. [ועי' במהרש"א מנחות מה: שנתקשה דהא רש"י לא כ' אל תיקרי "מה" אלא קרי ביה מאה, ומנלן דפליג אתו, אך ברש"י בסידורו ובמחז"ן איתא אל תיקרי מה אלא מאה], ור"ת פי' דיש ק' אותיות בפס', והטור סי' מ"ו כ' בשם רב נטרונאי גאון "דדוד ע"ה תיקן ק' ברכות דכתיב "הוקם על" על בגי' ק', כי היו מתים בכל יום ק' נפשות מישראל ולא היו יודעים עד שחקר והבין ברוה"ק ותיקן לישראל ק' ברכות" עכ"ד וכי"ב כ' בסידור רב עמרם גאון בראשו, "ודוד המלך תיקן כשהודיעוהו יושבי ירושלים שמתים מישראל ק' אנשים בכל יום ונראה הדבר שנשתכחו ובאו תנאים ואמוראים וסידרום" ע"ש. וכע"ז כ' רש"י בתחילת סידורו ובשבולי הלקט סי' א' בשם רש"י, וברמב"ם פ"ז מתפילה ה"ד "חייב אדם לברך ק' ברכות בין היום והלילה" ע"ש. וכ"כ בטוש"ע מ"ו ס"ג "חייב אדם לברך ק' ברכות בכל יום לפחות".

ודע דבבה"ג במנין המצוות שבראש ספרו מנה שם ק' ברכות בכל יום. וכו' ביראים סי' רנ"ה מונה ק' ברכות בכל יום בכלל מצות ויראת